
СЪДЪРЖАНИЕ

Маргарита Ваклинова
ЗА БОНИ ПЕТРУНОВА – ЧОВЕКЪТ, КОЛЕГАТА, ИЗСЛЕДОВАТЕЛЯТ. НА МНОГАЯ ЛЕТА! 11

Елена Ендарова
ТВОРЧЕСКА БИОГРАФИЯ НА ДОЦ. Д-Р БОНИ ПЕТРУНОВА 25

АРХЕОЛОГИЯ

Маргарита Попова
СЕЛИЩНА МОГИЛА В М. СКРИТАТА МОГИЛА, С. ПОРОЙ, ОБЩ. ПОМОРИЕ. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОУЧВАНИЯТА ПРЕЗ 2019 Г. 35

Петранка Неделчева, Иван Гацов
КРЕМЪЧНИ АРТЕФАКТИ ОТ ХАЛКОЛИТНО СЕЛИЩЕ ДРАМА МЕРДЖУМЕКЯ.
ТЕХНИКО-ТИПОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА. 57

Мартин Христов
ПРЕДВАРИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ АРХЕОЛОГИЧЕСКИТЕ ПРОУЧВАНИЯ НА СЕЛИЩЕ ОТ
РАННАТА БРОНЗОВА ЕПОХА ДО С. БОГДАН, КАРЛОВСКО 69

Петър Минков
АСКОСИ ОТ РАННАТА БРОНЗОВА ЕПОХА ОТ ПОГРЕБАЛНИ КОНТЕКСТИ ОТ СЪВРЕМЕННИТЕ
БЪЛГАРСКИ ЗЕМИ (НАБЛЮДЕНИЯ ВЪРХУ ОТНОСИТЕЛНАТА ХРОНОЛОГИЯ,
ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ И ДАННИТЕ ЗА ОБЕМА). 92

Иван Христов, Илия Киров, Найденов Прахов
ЕЛИНИСТИЧЕСКИ УКРЕПЕН ОБЕКТ В М. ПАЛЮРА ДО С. ЕМОНА, ОБЩИНА НЕСЕБЪР 121

Милен Николов
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ ОТ ЕЛИНИСТИЧЕСКАТА, СРЕДНОВЕКОВНАТА И
ОСМАНСКАТА ЕПОХА ПРИ ЦЪРКВАТА „СВ. УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО“ В КВ. ВАСИЛИКО,
ГР. ЦАРЕВО. 144

Иван Христов
РЯДКА БРОНЗОВА ЛАМПА ОТ РАННОВИЗАНТИЙСКИЯ ГРАД ХРИСОСОТИРА ПРИ
ГР. ЧЕРНОМОРЕЦ 171

Виолина Кирякова
СТАРОБЪЛГАРСКИ АПОТРОПЕЕН ЗВЪНЕЦ ОТ СЕЛО ЕЛЕНОВО, ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ 182

Мариела Инкова, Панайот Антонов, Кирил Велковски, Християн Цанков
БУКЕЛОН. АРХЕОЛОГИЯ И ГЕОФИЗИКА. 189

Стоян Попов
ОТНОСНО ЕДИН ТИП РАННОСРЕДНОВЕКОВНИ БОЙНИ ЧУКОВЕ. 218

Станислав Станилов
ГРОБЪТ ПРИ КАБИЮК. ОБЕКТ ЗА ДИСКУСИЯ ИЛИ ПРЕДМЕТ НА СПЕКУЛАЦИЯ?. 223

Людмил Вагалински
СРЕДНОВЕКОВЕН ПАРАКЛИС С АЯЗМО В КВАРТАЛ САРАФОВО НА
ЗАПАДНОЧЕРНОМОРСКИЯ ГРАД БУРГАС. 240

Стилиан Иванов
ЗА ДВЕ СРЕДНОВЕКОВНИ СГРАДИ ОТ АНХИАЛО 276

<i>Деян Рабовянов, Филип Петрунов</i> ЕЛЕМЕНТ ОТ ПЛАСТИНЧАТА БРОНЯ ОТ СРЕДНОВЕКОВНИЯ ГРАД ЛЮТИЦА.	297
<i>Хитко Вачев</i> ЗА МЯСТОТО И РОЛЯТА НА ЖЕНИТЕ В ОБЩЕСТВЕНО-ИКОНОМИЧЕСКИЯ ЖИВОТ В АРБАНАСИ ПРЕЗ XVII–XIX ВЕК	315
<i>Илиян Петракиев</i> ТЪРГОВСКИ ВРЪЗКИ НА ТЪРНОВСКАТА КАЗА С ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ ПРЕЗ XV–XVIII В. (ПО НУМИЗМАТИЧНИ ДАННИ)	340
<i>Елена Василева, Андрей Аладжов, Яна Димитрова</i> СЕЛИЩЕ ОТ КЪСНОТО СРЕДНОВЕКОВИЕ ДО СЕЛО ДЖЕРМАН, ОБЩИНА ДУПНИЦА.	371
<i>Филип Петрунов</i> МАТЕРИАЛНИ СЛЕДИ ОТ БИТА И КУЛТУРАТА В СРЕДНОВЕКОВНИЯ МАНАСТИР ОКОЛО ХРАМ „СВ. ИЛИЯ“ НА КОКАЛЯНСКИ УРВИЧ.	397

НУМИЗМАТИКА

<i>Иван Христов, Иля Прокопов</i> КОЛЕКТИВНА НАХОДКА ОТ ЕЛИНИСТИЧЕСКИ И КЕЛТСКИ ТЕТРАДРАХМИ ОТ С. ТЕРЗИЙСКО, ТРОЯНСКО	411
<i>Константин Дочев</i> ЛЮБОПИТЕН ЕКЗЕМПЛЯР ЗЛАТНА ПЕРПЕРА НА ВИЗАНТИЙСКИЯ ИМПЕРАТОР АЛЕКСИЙ III АНГЕЛ (1195–1203)	436
<i>Владимир Пенчев</i> НИДЕРЛАНДСКИТЕ ЗЛАТНИ ДУКАТИ ОТ ФОНДА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ – СОФИЯ.	447
<i>Владимир Пенчев</i> СРЕБЪРНИ И ЗЛАТНИ РУСКИ МОНЕТИ ОТ XVI – XIX ВЕК (ДО ОСВОБОЖДЕНИЕТО), ОТ ФОНДА НА НИМ – СОФИЯ	483

ИСТОРИЯ

<i>Пламен Павлов</i> СРЪБСКАТА КРАЛИЦА БЕЛОСЛАВА (1234–1243), ДЪЩЕРЯТА НА ЦАР ИВАН АСЕН II	538
<i>Николай Марков</i> ПО СЛЕДИТЕ НА ЕДНА МИСТИФИКАЦИЯ ИЛИ ЗАЩО „ГОЛЯМАТА МИТРОПОЛИЯ“ В НЕСЕБЪР НЕ БИВА ДА БЪДЕ НАРИЧАНА „СВЕТА СОФИЯ“?	547
<i>Николай Марков</i> БЕЛЕЖКИ ЗА МИНИАТЮРА, ИЛЮСТРИРАЩА РАЗКАЗА НА ФЛОРЕНТИНСКИЯ ТЪРГОВЕЦ ЯКОПО ТЕДАЛДИ ЗА ПРЕВЗЕМАНЕТО НА КОНСТАНТИНОПОЛ ОТ ТУРЦИТЕ ПРЕЗ 1453 Г., СПОРЕД MS. FRANÇAIS 6487 ОТ ФРЕНСКАТА НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА.	562
<i>Цвета Райчевска</i> КРАТКИ БЕЛЕЖКИ ВЪРХУ ДВЕ ВПИСВАНИЯ В ОСМАНСКИТЕ СИДЖИЛИ ЗА 1618 И 1664 Г.	597
<i>Николай Овчаров, Димитър Стоименов</i> ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ И КРЕПОСТТА КОКАЛЯНСКИ УРВИЧ	606
<i>Валентина Задгорска</i> ХРИСТО КАЛФОВ И ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ (1923–1926).	624

Николай Кочанков

БЪЛГАРИЯ И ЮГОСЛАВИЯ (1938–1941): ПОЛИТИКА И ДИПЛОМАЦИЯ НА БАЛКАНИТЕ И В
ЕВРОПА ЧАСТ II. В НАЧАЛОТО НА ВОЙНАТА (СЕПТЕМВРИ 1939 – ФЕВРУАРИ 1940)654

Николай Марков

ЗА МОРАЛА В ИСТОРИЧЕСКИТЕ ПРОУЧВАНИЯ ИЛИ ЗА „ПЪТЯ“ НА ДЕЧАНСКАТА
ДАРОХРАНИТЕЛНИЦА ДО СБИРКИТЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ В СОФИЯ. .677

Михаил Симов

КОРАБЪТ „РАДЕЦКИ“. БЕЛЕЖКИ ЗА НЕГОВАТА ИСТОРИЯ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА
ОБНОВЕНАТА МУЗЕЙНА ЕКСПОЗИЦИЯ НА НМ „ПАРАХОД „РАДЕЦКИ“692

ЕТНОЛОГИЯ

Николай Марков

С ЛИЦЕ КЪМ ОПАШКАТА НА МАГАРЕТО ИЛИ ЗА ЕДНА НЕОБИЧАЙНА
ЛЕЧЕБНА ПРАКТИКА709

Ели Гуцева

ТРАДИЦИОННОТО ОБЛЕКЛО В СЕЛО ДОБЪРСКО – МЕЖДУ БИТА И ФЕСТИВАЛА.718

МУЗЕЙНО ДЕЛО

Мариана Първанова

ДВА ДОКУМЕНТА ЗА ОБЩЕСТВЕНАТА ДЕЙНОСТ НА ЕКАТЕРИНА КАРАВЕЛОВА.737

Стоянка Янакиева

ИНТЕРАКТИВНИ БЕСЕДИ – ЕДНА ДОБРА ПРАКТИКА В НИМ (ИЗ ОПИТА НА ЕДИН
ЕКСКУРЗОВОД)752

ИЗКУСТВОЗНАНИЕ

Мина Мегала

СВЕТЦИТЕ ОТ БОЯНСКА ЦЪРКВА: БЕЛЕЖКИ ОТНОСНО НЯКОИ ПО-МАЛКО
ПОЗНАТИ СВЕТЦИ769

CONTENTS

Margarita Vaklinova
TO BONI PETRUNOVA – THE PERSONALITY, THE COLLEAGUE, THE RESEARCHER.
FOR MANY YEARS! 11

Elena Endarova
CREATIVE BIOGRAPHY OF ASSOC. PROF. DR. BONI PETRUNOVA 25

ARCHAEOLOGY

Margarita Popova
SKRITATA MOGILA TELL AT THE VILLAGE OF POROY, MUNICIPALITY OF POMORIE.
RESULTS OF THE 2019 ARCHAEOLOGICAL RESEARCH 35

Petranka Nedelcheva, Ivan Gatsov
FLINT ARTEFACTS FROM DRAMA MERDŽUMEKJA SETTLEMENT. TECHNOLOGICAL AND
TYPOLOGICAL ANALYSIS. 57

Martin Hristov
PRELIMINARY RESULTS OF THE ARCHAEOLOGICAL RESEARCH ON AN EARLY BRONZE AGE
SETTLEMENT NEAR THE VILLAGE OF BOGDAN, KARLOVO MUNICIPALITY. 69

Peter Minkov
ASKOI FROM THE EARLY BRONZE AGE IN THE BURIAL CONTEXTS FROM THE PRESENT-DAY
BULGARIAN LANDS (OBSERVATIONS ON RELATIVE CHRONOLOGY, CHARACTERISTICS
AND VOLUME DATA). 92

Ivan Hristov, Iliya Kirov, Nayden Prahov
HELLENISTIC FORTIFIED SITE IN Palyura NEAR EMONA, NESEBAR MUNICIPALITY. 121

Milen Nikolov
ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS OF A SITE FROM THE HELLENISTIC, MEDIEVAL AND
OTTOMAN PERIODS AT THE CHURCH OF THE DORMITION OF THE THEOTOKOS IN
THE VASILIKO QUARTER OF TSAREVO 144

Ivan Hristov
A RARE BRONZE LAMP FROM THE EARLY BYZANTINE CITY OF HRISOSOTIRA NEAR
CHERNOMORETS 171

Violina Kiryakova
OLD BULGARIAN APOTROPAIC BELL FROM THE VILLAGE OF ELENOVO,
TARGOVISHTA PROVINCE 182

Mariela Inkova, Panayot Antonov, Kiril Velkovski, Christian Tzankov
BUKELON. ARCHEOLOGY AND GEOPHYSICS. 189

Stoyan Popov
ABOUT ONE TYPE OF EARLY MEDIEVAL WAR HAMMERS. 218

Stanislav Stanilov
THE GRAVE AT KABYUK. MATTER OF DISCUSSION OR SUBJECT OF SPECULATION?..... 223

Lyudmil Vagalinski
MEDIEVAL CHAPEL WITH HOLY SPRING IN SARAFOVO DISTRICT OF THE WESTERN BLACK
SEA CITY OF BURGAS 240

<i>Stiliyan Ivanov</i> ON TWO MEDIEVAL BUILDINGS IN ANHIALO	276
<i>Deyan Rabovyanov, Philip Petrunov</i> AN ELEMENT OF PLATE ARMOUR FROM THE MEDIEVAL TOWN OF LYUTITSA	297
<i>Hitko Vachev</i> ON THE PLACE AND ROLE OF WOMEN IN THE SOCIO-ECONOMIC LIFE IN ARBANASI IN THE 17TH – 19TH CENTURIES	315
<i>Ilian Petrakiev</i> TRADE RELATIONS OF THE TARNOVO KAZA WITH THE EUROPEAN COUNTRIES IN THE 15TH AND 18TH CENTURIES (ACCORDING TO NUMISMATIC DATA)	340
<i>Elena Vasileva, Andrey Aladzhov, Yana Dimitrova</i> LATE MEDIEVAL SETTLEMENT NEAR THE VILLAGE OF DZHERMAN, MUNICIPALITY OF DUPNITSA	371
<i>Philip Petrunov</i> MATERIAL TRACES OF EVERYDAY LIFE AND CULTURE IN THE MEDIEVAL MONASTERY AROUND THE CHURCH OF ST. ELIJAH AT THE KOKALYANE URVICH	397

NUMISMATICS

<i>Ivan Hristov, Ilya Prokopov</i> A HOARD OF HELLENISTIC AND CELTIC TETRADRACHMS FROM THE VILLAGE OF TERZIYSKO, THE TROYAN REGION	411
<i>Konstantin Dochev</i> A CURIOS PIECE OF GOLD HYPERPERA OF THE BYZANTINE EMPEROR ALEXIUS III ANGELUS (1195–1203)	436
<i>Vladimir Penchev</i> DUTCH GOLD DUCATS IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL HISTORY MUSEUM, SOFIA	447
<i>Vladimir Penchev</i> RUSSIAN SILVER AND GOLD COINS FROM THE 16TH AND 19TH CENTURIES (UNTIL THE LIBERATION) OF THE NHM-SOFIA NUMISMATIC COLLECTION	483

HISTORY

<i>Plamen Pavlov</i> THE SERBIAN QUEEN BELOSLAVA (1234–1243), THE DAUGHTER OF TSAR IVAN ASEN II	538
<i>Nikolay Markov</i> ON THE TRAIL OF A MYSTIFICATION OR WHY THE GOLYAMATA MITROPOLIYA IN NESEBAR SHOULD NOT BE CALLED “SAINT SOPHIA”	547
<i>Nikolay Markov</i> NOTES ON A MINIATURE ILLUSTRATING THE STORY OF THE FLORENTINE MERCHANT JACOPO TEDALDI ABOUT THE CONQUEST OF CONSTANTINOPLE BY THE TURKS IN 1453, ACCORDING TO MS. FRANÇAIS 6487 FROM THE FRENCH NATIONAL LIBRARY	562
<i>Tsveta Raichevska</i> BRIEF NOTES ON TWO ENTRIES IN THE OTTOMAN SICILS FOR 1618 AND 1664	597
<i>Nikolay Ovcharov, Dimitar Stoimenov</i> PAISIUS OF HILENDAR AND THE FORTRESS OF KOKALYANSKI URVICH	606

Valentina Zadgorska
HRISTO KALFOV AND THE FOREIGN POLICY OF BULGARIA (1923–1926) 624

Nikolay Kochankov
BULGARIA AND YUGOSLAVIA (1938–1941): POLICY AND DIPLOMACY ON THE BALKANS AND
IN EUROPE PART II. AT THE BEGINNING OF THE WAR (SEPTEMBER 1939 – FEBRUARY 1940). . . . 654

Nikolay Markov
ON THE MORALITY IN HISTORICAL STUDIES OR THE “WAY” OF THE DEČANI MONSTRANCE
TO THE COLLECTIONS OF THE NATIONAL HISTORY MUSEUM IN SOFIA 677

Mikhail Simov
RADETZKY STEAMSHIP. NOTES ON ITS HISTORY AND PRESENTATION OF THE RENEWED
MUSEUM EXPOSITION OF RADETZKY STEAMSHIP NATIONAL MUSEUM. 692

ETHNOLOGY

Nikolay Markov
WITH THE FACE TO THE TAIL OF THE DONKEY OR OF AN UNUSUAL TREATMENT PRACTICE . . 709

Eli Gutseva
TRADITIONAL CLOTHING IN THE VILLAGE OF DOBARSKO – BETWEEN LIFESTYLE
AND FESTIVAL. 718

MUSEOLOGY

Mariana Parvanova
TWO DOCUMENTS CONCERNING THE PUBLIC ACTIVITY OF EKATERINA KARAVELOVA 737

Stoyanka Yanakieva
INTERACTIVE DISCUSSIONS – A GOOD PRACTICE AT NHM
(FROM THE EXPERIENCE OF A GUIDE) 752

ART STUDIES

Mina Megalla
THE GREAT SAINTS OF THE BOYANA CHURCH: A CLOSEUP ON THE LESS KNOWN SAINTS . . . 769